

PRIJEDLOG

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
Broj: 01-
Nikšić,

Na osnovu člana 64 stava 10 Statuta Univerziteta Crne Gore , a u vezi sa članom 24 Pravila studiranja na master studijama, Vijeće Filološkog fakulteta na sjednici održanoj od 19. 03. 2021. godine, donijelo je

ODLUKU

I

Prihvata se master rad na temu „Hornajevska neurotična reakcija u odabranim romanima Ijana Makjuana” kandidatkinje Lejle Adrović (broj indeksa 4/19), Studijski program Engleski jezik i književnost, smjer- Nauka o književnosti.

II

Imenuje se Komisija za odbranu master rada u sljedećem sastavu:

Prof. dr Janko Andrijašević, mentor
Prof. dr Veselinka Milović, član
Doc. dr Vanja Vukićević-Garić, predsjednica

DEKANICA

Prof. dr Tatjana Jovović

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOLOŠKI FAKULTET

NIKŠIĆ

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 12.03.2021			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	652		

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta broj: 01-3112 od 30. 12. 2020. godine imenovana je Komisija za ocjenu magistarskog rada „Hornajevska neurotična reakcija u odabranim romanima Ijana Makjuana“ kandidatkinje Lejle Adrović (broj indeksa 4/19), studijski program Engleski jezik i književnost, smjer: Nauka o književnosti, u sljedećem sastavu: prof. dr Janko Andrijašević, doc. dr Vanja Vukićević-Garić i prof. dr Veselinka Milović.

Komisija Vijeću podnosi Izvještaj o ocjeni magistarskog rada:

IZVJEŠTAJ O OCJENI MAGISTARSKOG RADA

Magistarski rad „Hornajevska neurotična reakcija u odabranim romanima Ijana Makjuana“ kandidatkinje Lejle Adrović napisan je na 83 strane. Pored uvodnih napomena datih u *Predgovoru*, *Izvodu rada* i *Sažetku* na engleskom, osnovnu strukturu rada čine sljedeća poglavlja: *Uvod*, *I Dio: O književnosti, psihologiji i psihoanalizi*, *II Dio: O teoriji neuroze*, *III Dio: Hornajevska neurotična reakcija u odabranim Makjuanovim romanima*, *Zaključak* i *Literatura*.

Koncepcija rada

U uvodnom dijelu rada kandidatkinja Lejla Adrović obrazlaže temu i predmet istraživanja, njihovu naučnu zasnovanost i opravdanost, kao i ciljeve i motive za njen odabir. Kandidatkinja je rad dalje strukturalno podijelila u tri dijela.

Prvi dio rada *O književnosti, psihologiji i psihoanalizi* uključuje tri cjeline (*Interdisciplinarno prožimanje književnosti, psihologije i psihoanalize; Savremeni psihološki/psihoanalitički pristup književnom djelu; Psihološka/psihoanalitička interpretacija književnog lika*) u kojima Lejla Adrović pruža uvid u širu teoretsku osnovu, daje osnove interdisciplinarnog odnosa između književnosti, psihologije i psihoanalize, utvrđuje njihovo zajedničko polje interesovanja i doprinos njihovog uzajamnog dopunjavanja. Šira teoretska osnova na taj način kandidatkinji služi kao uvod u osnovnu teoretsku postavku (teoriju neuroze) i objašnjenje mogućnosti njene primjene u analizi književnog djela.

Drugi dio rada *O teoriji neuroze* sastoji se od tri cjeline (*Karen Hornaj: sažet uvod u lik i djelo; Hornajevska teorija neuroze; Hornajevski pristup književnom djelu*) i uvodi čitaoca u dostignuća Karen Hornaj a potom predstavlja njenu teoriju neuroze sa fokusom na tri životne strategije neurotične ličnosti: kretanje ka ljudima, kretanje protiv ljudi i kretanje od ljudi. U nastavku rada ova teorija se detaljno primjenjuje na analizu književnih likova. Kandidatkinja Adrović takođe pruža osvrt i na hornajevski pristup književnom djelu, te ističe njegov značaj u okviru istorije književne kritike.

Treći i najvažniji dio rada pod naslovom *Hornajevska neurotična reakcija u odabranim romanima Ijana Makjuana* sastoji se od četiri cjeline (*Ijan Makjuan: sažet uvod u lik i djelo; Kretanje ka ljudima u romanu Istrajna ljubav, Lik Džeda Perija; Kretanje protiv ljudi u romanu Orahova ljuska, Lik Kloda Kernkrosa; Kretanje od ljudi u romanu Mašine kao ja, Lik Mirande Blek*). U njemu kandidatkinja daje kratak osvrt na djelo savremenog britanskog pisca Ijana Makjuana i predstavlja tri odabrana romana koja će u nastavku detaljno obrađivati u kontekst teme rada. U pitanju su romani *Istrajna ljubav* (*Enduring Love*, 1997), *Orahova ljuska* (*Nutshell*, 2016) i *Mašine kao ja* (*Machines Like Me*, 2019). Nakon toga analitički obrađuje svaki od navedena tri romana, sa posebnim akcentom na tri lika koje korespondiraju trima hornajevskim životnim strategijama neurotične ličnosti.

U **Zaključku** kandidatkinja sumira najvažnije rezultate do kojih je došla tokom istraživanja, te daje prijedlog za potencijalna buduća istraživanja navedene tematike.

Literatura sadrži reference koje se pominju u radu, ukupno 36, od čega su 6 internet izvori.

Metode i predmet istraživanja

Lejla Adrović za analizu pravi odabir tri lika, komplementarno u odnosu na tri hornajevske neurotične reakcije koje u radu istražuje. Prvu neurotičnu reakciju, kretanje ka ljudima, obrađuje u romanu *Istrajna ljubav*, fokusirajući se na lik Džeda Perija. Drugu neurotičnu reakciju, kretanje protiv ljudi, obrađuje u romanu *Orahova ljuska*, sa fokusom na lik Kloda Kernkrosa. Najzad, treću neurotičnu reakciju, kretanje od ljudi, kandidatkinja obrađuje u okviru romana *Mašine kao ja*, fokusirajući analizu na lik Mirande Blek. Shodno tome, pri analizi kandidatkinja koristiti unutrašnji pristup proučavanju književnog djela, budući da se istovremeno bavi vremenom i prostorom u kojem se radnja odvija. Unutrašnji svijet likova kandidatkinja otkriva i kroz sloj začenja riječi, koji pruža značajan uvid u emotivna stanja i njihove varijacije, unutrašnje doživljaje situacija, pa dijelom i samu psihologiju likova, koristeći se fenomenološkom metodom. U predstavljanju neurotičnih reakcija likova kandidatkinja se oslanja na teorijski okvir psihoanalitičarke Karen Hornaj kao i postojeća psihološka saznanja u domenu nastanka i razvoja neuroza i neurotičnih reakcija, te samim tim upotrebljava i psihološke metode u analizi odabranih djela. Upoređivanjem stručne psihološke literature i praktičnih primjera koje pronalazi u književnim djelima kandidatkinja se služi i komparativnom metodom. Kao metodu koju Lejla Adrović koristi u radu navodimo i metodu generalizacije, kojom na osnovu istraživanja pojedinačnog slučaja stiže do opštih saznanja. Na osnovu predstavljanja razvoja neurotičnih reakcija u odabranim književnim likovima kandidatkinja dolazi do opštih saznanja o neurozama primjenjivih u oblasti psihologije i književnosti, koja dopunjuju dosadašnja saznanja a mogu poslužiti i kao dobar temelj za buduća istraživanja navedene tematike.

Istraživačka pitanja

U skladu sa prethodno navedenim motivima i ciljevima istraživanja obuhvaćenih ovim naučnim radom, kandidatkinja polazi od sljedećih istraživačkih pitanja: Da li literarno djelo predstavlja plodno tle za proučavanje psihološkog fenomena neuroze i neurotičnih reakcija? Da li u je djelima anglofone književnosti moguće identifikovati likove koji ispoljavaju neurotične oblike ponašanja? Da li je moguće primijeniti Hornajevsku teoriju neuroze pri analizi odabranih romana Ijana Makjuna?

Predmet istraživanja Lejle Adrović fokusiran je na razvoj neurotičnih zahtjeva koji sprovode tiraniju nad ličnošću i neurotičnih reakcija koje prikazuje analizom književnog lika. Analizu temelji na hornajevskoj teoriji neuroze, te je stoga neminovno istaći da istraživanje podrazumijeva prožimanje književnosti i psihologije, psihijatrije i psihoanalize. Kandidatkinja se bavi analizom likova koji su oduvijek privlačili pažnju umjetnika, psihologa i čitalačke publike; likova koje nije

moguće detaljnije razumjeti dok ne zagrebemo u njihovu podsvijest. U toj potrazi fokusira se na identifikaciju koju karakterišu neurotični oblici ponašanja, pružajući uvid u fenomen neuroze kao psihičke smetnje. U daljem istraživanju pokušava se dati odgovor na pitanja: Da li i u kojoj mjeri su Makjuanovi romani pogodan korpus za istraživanje hornjevskih neurotičnih reakcija? Da li je likove u odabranim romanima Ljana Makjuana moguće okarakterisati kao neurotične ličnosti? Da li i u kojoj mjeri Makjuanovi likovi korespondiraju trima životnim strategijama koje Karen Hornaj ističe kao bazične životne težnje neurotične ličnosti?

Pri analizi kandidatkinja se naročito bavi trima hornajevskim strategijama kojima se neurotična ličnost upravlja a koje definišu odnos neurotičara prema svijetu pa i samome sebi, te zapravo određuju njen ili njegov stav prema životu i dalji razvoj, stagnaciju ili degradaciju ličnosti. Kroz rad kandidatkinja nastoji ukazati na prirodnu komunikaciju i međusobno nadopunjavanje književnosti i psihologije. Obostrana korist ove interdisciplinarnе komunikacije ogleda se u radu kroz detaljnije shvaćanje neurotičnih reakcija, siline intrapsihičkih konflikata koji prouzrokuju, i uticaj koji imaju na oblikovanje ličnosti.

Zaključci i naučni doprinos

Kroz naučni rad „Hornjevska neurotična reakcija u odabranim romanima Ljana Makjuana“, Lejla Adrović upotrebom dosadašnjih psiholoških saznanja, kao i psihoanalitičkog teorijskog okvira o neurotičnim smetnjama koji nudi Karen Hornaj, uspješno opisuje psihološku strukturu Makjuanovih likova, preispituje njihove neurotične reakcije i saobraćava ih sa teorijskim postavkama neurotične ličnosti. Istraživački rad na temu ispitivanja neurotičnih reakcija u književnim djelima, u ovom slučaju romanima Ljana Makjuana, svoju primjenu nalazi kako u oblasti književnosti tako i u oblasti psihologije. U književnom djelu pruža detaljniji pristup analizi likova, boljem razumijevanju njihovog unutrašnjeg bića, te razumijevanju pravaca u kojima usmjeravaju psihičku energiju a što rezultira specifičnim odnosom sa drugim likovima. U psihologiji, sa druge strane, istraživanje ove tematike može poslužiti kao konkretna ilustracija teoretskog prikaza neurotičnih reakcija, te predstavlja svojevrsnu dopunu već dostignuim naučnim saznanjima i pruža bliži i praktičniji uvid u strukturu neurotičnih smetnji. Shodno tome, rad ima pedagošku primjenu u obje navedene oblasti. Kada je u pitanju konkretan naučni doprinos istraživanja hornajevskih neurotičnih reakcija u odabranim Makjuanovim romanima, kandidatkinja ovim naučnim radom dokazuje da se isti ogleda u sljedećem: identifikaciji neurotičnih reakcija i neurotičnih smetnji u književnom djelu; doprinosu u predstavljanju i konkretnoj primjeni hornajevskog pristupa književnom djelu, koji na našim prostorima nije značajnije primjenjivan, te je samim tim gotovo nepoznat; doprinosu kroz istraživanje tematike koja nije značajnije obrađivana na našim prostorima; doprinosu na polju preplitanja književnosti, psihologije i psihoanalize, i njihovog interdisciplinarnog izučavanja; doprinosu obradi teme razvoja neurotičnih smetnji u nauci o književnosti, te konkretno u Makjuanovim odabranim romanima; doprinosu crnogorskoj anglistici, doprinosu razvoju medicinske humanistike u Crnoj Gori.

Kandidatkinja Lejla Adrović je kroz gore opisani magistarski rad na izuzetno precizan i sistematski način obradila temu hornajevskog razumijevanja neurotičnosti primijenjenu na književno djelo, i kroz smisaone uvide i duboko razumijevanje napravila nekoliko značajnih iskoraka na polju izučavanja anglistike u Crnoj Gori, kao što su interdisciplinarnost istraživanja, povezivanje nauke i umjetnosti, primjenljivost rezultata istraživanja na raznim nivoima, uvođenje jednog aspekta najsavremenijeg polja izučavanja pod imenom medicinska humanistika koje je u Crnoj Gori u povojima, i otvaranje perspektive za slična istraživanja koja doprinose sveukupnoj humanizaciji nauke i društva u svijetu u kom dominira tehnokratski pristup ne samo nauci već i umjetnosti.

KOMISIJA

Doc. dr Vanja Vukičević-Garić, predsjednica

Vanja Vukičević-Garić

Prof. dr Veselinka Milović, član

Veselinka Milović

Prof. dr Janko Andrijašević, mentor

Janko Andrijašević

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOLOŠKI FAKULTET

NIKŠIĆ

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 12.03.2021.			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRIJEDNOST
01	652/1		

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predlažem da komisiju za odbranu magistarskog rada „Hornajevska neurotična reakcija u odabranim romanima Ijana Makjuana“ kandidatkinje Lejle Adrović (broj indeksa 4/19) studijski program Engleski jezik i književnost, smjer: Nauka o književnosti, čine:

- Prof. dr Janko Andrijašević, mentor
- Prof. dr Veselinka Milović, član
- Doc. dr Vanja Vukićević-Garić, predsjednica

Prof. dr Janko Andrijašević, mentor

Janko Andrijašević